

Bryssel, 3. kesäkuuta 2026
(OR. en)

9913/26

ECOFIN 707
UEM 195
INDEF 112
EIB
ECB

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	NEUVOSTON SUOSITUS neuvoston Espanjalle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi)

NEUVOSTON SUOSITUS

neuvoston Espanjalle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263¹ ja erityisesti sen 26 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

¹ EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) EU:n talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu asetus (EU) 2024/1263 yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97² ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU³ kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään edistämään tervettä ja kestävä julkista taloutta sekä kestävä ja osallistavaa kasvua ja resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäisemään liialliset julkisen talouden alijäämät. Sillä edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttava ja johdonmukainen sääntöjen noudattamisen valvonta.
- (2) Kunkin jäsenvaltion julkisen talouden vuotuisen valvonnan ainoa operatiivinen vertailukohta ja keskeinen osa uutta talouden ohjausjärjestelmää ovat nettomenojen enimmäiskasvuprosentit, jotka asetetaan neuvoston suosituksessa asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan 1 kohdan, 19 tai 20 artiklan mukaisesti. Neuvoston suosituksessa asetetuilla nettomenojen enimmäiskasvuprosenteilla luodaan neljäksi tai viideksi vuodeksi budjettirajoite. Se perustuu neljän vuoden sopeutuskauteen, jota voidaan jatkaa enintään kolmella vuodella.

² Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>).

³ Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30>).

- (3) Ohjausjärjestelmä tarjoaa asetuksen (EU) 2024/1263 26 artiklan mukaisesti joustavuutta sääntöjen soveltamiseen, jos poikkeuksellisilla olosuhteilla, joihin jäsenvaltiot eivät voi vaikuttaa, on merkittävä vaikutus julkiseen talouteen. Tällaisessa tapauksessa neuvosto voi jäsenvaltion pyynnöstä ja komission analyysiin perustuvan komission suosituksen perusteella antaa neljän viikon kuluessa komission suosituksesta suosituksen, jolla jäsenvaltiolle sallitaan poikkeaminen neuvoston asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista, jos i) poikkeuksellisilla olosuhteilla, joihin jäsenvaltio ei voi vaikuttaa, ii) on merkittävä vaikutus asianomaisen jäsenvaltion julkiseen talouteen, iii) edellyttäen, että tällainen poikkeaminen ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Neuvosto asettaa tällaiselle poikkeamiselle aikarajan.
- (4) Versailles'ssa 10 ja 11 päivänä maaliskuuta 2022 kokoontuneet EU:n valtion- ja hallitusten päämiehet sitoutuivat vahvistamaan Euroopan puolustusvoimavaroja Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Nämä tavoitteet toistetaan turvallisuus- ja puolustusalan strategisessa kompassissa. Eurooppa-neuvosto pani Euroopan puolustuksesta 6 päivänä maaliskuuta 2025 antamissaan päätelmissä tyytyväisenä merkille komission aikomuksen suosittaa välittömänä toimenpiteenä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen kansallisen poikkeuslausekkeen koordinoitua aktivointia.

- (5) Komissio kehotti 19 päivänä maaliskuuta 2025 antamassaan tiedonannossa⁴ kaikkia jäsenvaltioita hyödyntämään koordinoidusti kansallisen poikkeuslausekkeen tarjoamaa joustoa, jotta vaikutus EU:n puolustusvoimavaroihin olisi mahdollisimman suuri. Tällä joustolla pyritään nostamaan puolustusmenot korkeammalle tasolle, edellyttäen, että näin ei vaaranneta julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Kyseisen tiedonannon mukaan kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista, jotka neuvosto on niille asettanut hyväksyessään keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat tai vahvistaessaan korjaavat polut liiallisen alijäämän menettelyssä, sikäli kuin poikkeaminen on perusteltua sen vuoksi, että puolustusmenot ovat kasvaneet viitevuoteen verrattuna, ja vuotuinen ylitys on vuoteen 2028 asti enintään 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tätä suurempaan kasvuun sovellettaisiin tavanomaista sääntöjen noudattamisen arviointia. Tällainen katto on tarpeen, jotta julkisen talouden kestävyys ei vaarannu, mutta samalla kaikille jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus hyötyä joustosta, kun ne kasvattavat puolustusmenojaan. Tarkat määrät määritetään, kun toteutumätiedot ovat saatavilla, jotta voidaan varmistaa, että lisäjoustoa käytetään ainoastaan siihen, mihin se on tarkoitettu.
- (6) Espanjan nettomenopolku hyväksyttiin 21 päivänä tammikuuta 2025 annetussa neuvoston suosituksessa⁵.
- (7) Espanja toimitti 13 päivänä huhtikuuta 2026 neuvostolle ja komissiolle pyynnön aktivoida kansallinen poikkeuslauseke.

⁴ Komission tiedonanto (C(2025) 2000 final), annettu 19 päivänä maaliskuuta 2025.

⁵ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Espanjan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/643, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj>).

- (8) Espanja korostaa pyynnössään Venäjän Ukrainaa vastaan käymän jatkuvan hyökkäyssodan vaikutuksia, jotka edellyttävät puolustusmenojen merkittävää lisäämistä. Kyseessä ovat poikkeukselliset olosuhteet, joihin mikään jäsenvaltio ei voi vaikuttaa. Lisäksi Espanja korostaa, että Euroopasta on tultava suvereenimpi ja että sen on otettava vastuu omasta puolustuksestaan ja turvallisuudestaan ja sillä on oltava paremmat valmiudet toimia välittömien ja tulevien haasteiden ja uhkien edessä ja vastata niihin itsenäisesti. Tässä yhteydessä Espanja viittaa myös turvallisuutta ja puolustusta koskevan teollisuus- ja teknologiasuunnitelman nopeaan täytäntöönpanoon vuonna 2025. Suunnitelmassa keskitytään asevoimien varustuksen nykyaikaistamiseen ja uusien teknologioiden kehittämiseen. Tämän vuoksi Espanja pyytää kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointia vuosiksi 2025–2028 niiden muiden jäsenvaltioiden tavoin, joiden osalta neuvosto on jo aktivoinut puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen.
- (9) Espanja esittää pyynnössään puolustusmenojen kokonaismäärää koskevan datan vuoteen 2025 asti (taulukko 1). Lisäksi Espanja ilmaisee olevansa sitoutunut puolustus- ja turvallisuusmenojen tasoon, joka on yhteensopiva Naton suorituskykytavoitteiden saavuttamisen kanssa tulevina vuosina. Näin ollen puolustusmenojen kasvu vaikuttaa merkittävästi Espanjan julkiseen talouteen.

Taulukko 1: Espanjan puolustusmenot yhteensä

	2021 a	2022 a	2023 a	2024 a	2025 b
Julkiset puolustusmenot yhteensä (% suhteessa BKT:hen)	0,9	1,1	0,9	0,9	1,0

Lähde: a: Eurostat; b: Espanjan neuvostolle ja komissiolle toimittamat tiedot.

- (10) Espanja arvioi, että puolustusmenojen kokonaismäärän kasvu suhteessa BKT:hen on vuodesta 2024 vuoteen 2025 ollut 0,1 prosenttiyksikön suuruusluokkaa, ja näin ollen se osaltaan heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa ja kasvattaa julkista velkaa.

- (11) Jos kaikki muut tekijät pysyvät ennallaan, menojen kasvu kansallisen poikkeuslausekkeen kattamalla ajanjaksolla johtaa siihen, että ajanjakson päättyessä julkinen velka ja alijäämä ovat kasvaneet. Komission laatimat alustavat kehitysarviot, joissa oletetaan, että tässä suosituksessa sallittu julkisten menojen kasvu toteutuu vuoteen 2028 asti lineaarisena, viittaavat siihen, että vuonna 2028 alijäämäsuhte olisi 1,1 prosenttiyksikköä suurempi ja velkasuhde 1,5 prosenttiyksikköä suurempi kuin siinä tapauksessa, että nettomenot kasvaisivat neuvoston suosituksessa C/2025/643 asetettua uraa noudattaen. Todennäköisesti tämä edellyttäisi julkisen talouden lisäsopeutusta sen jälkeen, kun kansallinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna, jotta voidaan täyttää finanssipolitiikan kehyksen vaatimukset, kuten sen varmistaminen, että velkasuhde saadaan uskottavalle lasku-uralle tai se pysyy uskottavalla lasku-uralla tai että se pysyy keskipitkällä aikavälillä maltillisella tasolla, joka on alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja että alijäämä pysyy tai se saadaan laskettua alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen ja keskipitkällä aikavälillä pidettyä kyseisen viitearvon alapuolella. Espanja myöntää hakemuksessaan, että rakenteellisesti suuremmat puolustusmenot saattavat jatkossa edellyttää toimenpiteitä, joilla säilytetään julkisen talouden kestävyys ja voidaan noudattaa finanssipoliittisia sääntöjä keskipitkällä aikavälillä. Kansallisen poikkeuslausekkeen ansiosta vähäiseksi ennakoitu alijäämän ja velan kasvu sekä Espanjan sitoutuminen tarvittavan sopeutuksen toteuttamiseen, jotta se voi seuraavalla suunnitelmalla täyttää kaikki finanssipolitiikan kehyksen vaatimukset, varmistavat, että julkisen talouden kestävyys säilyy keskipitkällä aikavälillä.

- (12) Julkisia puolustusmenoja koskevan datan ovat koonneet ja julkaisseet kansalliset tilastoviranomaiset ja Eurostat noudattaen julkisyhteisöjen kansainvälistä tehtäväluokitusta (COFOG)⁶ Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT 2010)⁷ puitteissa. Tämä data soveltuu sen arvioimiseen, mikä on puolustusmenojen vaikutus julkisen talouden alijäämään, velkaan, nettomenoihin ja muihin vastaaviin. Eurostat luo datankoontiprosessin tiiviissä yhteistyössä kansallisten tilastoviranomaisten kanssa. Lähtökohtana olisi käytettävä COFOG:n puolustusluokkia, mutta olisi otettava huomioon myös Naton määrittelytapa ja säilytettävä mahdollisuus puuttua poikkeavuuksiin, joita voi aiheutua eroista vuosiraportointijärjestelmissä. Tiedonkeruuprosessin on oltava linjassa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 479/2009⁸ vahvistettujen raportointivaatimusten kanssa.
- (13) On myös huomattava, että puolustustarvikkeita, joista on allekirjoitettu sopimus kansallisen poikkeuslausekkeen ollessa aktivoituna, saatetaan toimittaa myöhemmin, jolloin julkiseen talouteen kohdistuu vaikutus vasta kun lausekkeen aktivointiaika on päättynyt. Tämän huomioon ottamiseksi kansalliseen poikkeuslausekkeeseen perustuvaa joustoa olisi sovellettava myös puolustusmenoihin, jotka liittyvät tällaiseen myöhempään toimitukseen, edellyttäen, että sopimukset on allekirjoitettu lausekkeen ollessa aktivoituna ja että tällaiset lykkääntyvät puolustusmenot eivät ylitä edellä mainittua kokonaiskattoa.

⁶ Manual on sources and methods for the compilation of COFOG statistics (käsikirja COFOG-tilastojen laatimisen lähteistä ja menetelmistä) – Julkisyhteisöjen tehtäväluokitus (COFOG) – vuoden 2019 painos.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 549/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa (EUVL L 174, 26.6.2013, s. 1).

⁸ Neuvoston asetus (EY) N:o 479/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta (EUVL L 145, 10.6.2009, s. 1).

- (14) Menot, jotka rahoitetaan välineen perustamisesta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi Euroopan puolustusteollisuutta vahvistamalla (SAFE) 27 päivänä toukokuuta 2025 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2025/1106⁹ mukaisilla lainoilla, kuuluvat automaattisesti edellä mainitun jouston piiriin. Tätä varten jäsenvaltiot ilmoittavat Eurostatille kaikki SAFE-välineen puitteissa toteutetut puolustukseen liittyvät menot, jotka kuuluvat asetuksessa (EU) 2025/1106 määriteltyihin luokkiin ”puolustustarvikkeet” ja ”muut puolustustarkoituksiin käytettävät tuotteet”.
- (15) Tällä suosituksella ei muuteta määritelmiä, joita sovelletaan julkisen talouden alijäämään, velkaan, nettomenoihin ja vastaaviin. Espanjan on määrä koota ja raportoida näitä koskeva data asetuksen (EU) 2024/1263, neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2009 ja asetuksen (EU) N:o 549/2013 mukaisesti,

⁹ Neuvoston asetukset (EU) 2025/1106, annettu 27 päivänä toukokuuta 2025, välineen perustamisesta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi Euroopan puolustusteollisuutta vahvistamalla (SAFE) (EUVL L 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

SUOSITTAA SEURAAVAA:

1. Espanja saa vuosina 2025–2028 poiketa neuvoston suosituksessa C/2025/643 asetetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista ja ylittää ne, kunhan enimmäiskasvuprosentit ylittävät nettomenot eivät ole suuremmat kuin
 - i) puolustusmenojen kasvu suhteessa BKT:hen vuodesta 2024 alkaen;
 - ii) edellyttäen, että poikkeaminen nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista on enintään 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.
2. Espanja saa vuoden 2028 jälkeisinä vuosina edelleen poiketa neuvoston suosituksessa asetuksen (EU) 2024/1263 17, 19 tai 20 artiklan mukaisesti asetetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista ja ylittää ne, kunhan enimmäiskasvuprosentit ylittävät nettomenot liittyvät sellaisiin puolustustarviketoimituksiin, joista on tehty sopimus ennen vuoden 2028 päättymistä, ja ne pysyvät edellä mainitun kokonaiskaton rajoissa.
3. Kuten asetuksen (EU) 2024/1263 22 artiklan 7 kohdassa säädetään, tässä suosituksessa sallituista poikkeamista neuvoston asettamiin nettomenojen enimmäiskasvuprosentteihin nähden ei tehdä debit-kirjausta Espanjan valvontatilille.

4. Lisämenojen oikean kirjaamisen varmistamiseksi Espanjan on määrä sisällyttää data, joka koskee toteutuneiden ja ennakoitujen puolustusmenojen (COFOG-luokka 02), puolustusinvestoinnit (COFOG-luokka 02 P.51) mukaan luettuina, kokonaismäärää sekä mahdollisia SAFE-lainoilla rahoitettavia menoja, jotka eivät sisälly COFOG-02:een,
- a) vuosien T-4, T-3, T-2 ja T-1 osalta (vuosi T on kuluva vuosi) komissiolle (Eurostatille) neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2009 mukaisesti toimitettavaan raportointiin;
 - b) vuodesta 2021 vuoteen T (kuluva vuosi) asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan 1 kohdan, 15 artiklan ja 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimitettavaan kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin ja vuotuisiin edistymisraportteihin;
 - c) vuosien T (kuluva vuosi) ja T+1 osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013¹⁰ mukaisesti toimitettavaan alustaviin talousarviosuunnitelmiin.

Tämä suositus on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1).